

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 31. januarja 2022

Politike EU o obdavčitvi energije niso skladne z njenimi podnebnimi cilji

Obdavčitev energije lahko podpira prizadevanja za boj proti podnebnim spremembam, toda sedanje ravni obdavčitve ne odražajo obsega, v katerem različni viri energije onesnažujejo okolje. V pregledu, ki ga je danes objavilo Evropsko računsko sodišče (Sodišče), je opisano, kako obdavčitev energije, oblikovanje cen ogljika in subvencije za energijo prispevajo k doseganju podnebnih ciljev EU. Čeprav so se subvencije za energijo iz obnovljivih virov v obdobju 2008–2019 skoraj za štirikrat povečale, so ostale tiste za fosilna goriva kljub zavezam Evropske komisije in nekaterih držav članic, da jih postopoma odpravijo, v zadnjem desetletju razmeroma nespremenjene. Revizorji so poudarili izzive, s katerimi se srečujejo oblikovalci politik: zagotavljanje dosledne obdavčitve energije v vseh sektorjih in za vse nosilce energije, zmanjšanje subvencij za fosilna goriva in usklajevanje podnebnih ciljev s socialnimi potrebami.

„Obdavčitev energije, oblikovanje cen ogljika in subvencije za energijo so pomembna orodja za doseganje podnebnih ciljev. Po mnenju Sodišča je glavni izziv, kako okrepiti povezave med regulativnimi in finančnimi ukrepi ter najti pravo razmerje med njimi,“ je povedal član Evropskega računskega sodišča Viorel Ștefan, ki je pristojen za poročilo. *„Namen te revizije je prispevati k razpravi o cenah energije in podnebnih spremembah, zlasti pa o predlogu spremembe direktive o obdavčitvi energije.“*

Komisija namerava v okviru evropskega zelenega dogovora – strategije, katere namen je doseči, da postane EU podnebno nevtralna do leta 2050 – uskladiti obdavčitev energije s podnebnimi cilji. Evropska unija se pri pregledu zakonodaje o obdavčitvi energije, za katero bo potrebno tudi doseči soglasje v Svetu, srečuje z več izzivi.

Eden od njih je zagotoviti doslednost po vsej EU ter v tistih sektorjih in pri tistih nosilcih energije, ki so bili prej obravnavani ugodneje. V skladu z veljavno direktivo o obdavčitvi energije so lahko viri energije, ki bolj onesnažujejo okolje, v davčni prednosti v primerjavi s tistimi, ki so bolj ogljično učinkoviti: premog je na primer manj obdavčen kot zemeljski plin in nekatera fosilna goriva so znatno manj obdavčena kot električna energija. Poleg tega večina držav članic zaračunava visoke davke na goriva, medtem ko več drugih ohranja davke bližje minimalni vrednosti, določeni v direktivi, na ta način pa se lahko izkrivlja notranji trg. Zaradi nizkih cen ogljikovega dioksida in nizkih davkov na energijo za fosilna goriva naraščajo relativni stroški zelenih tehnologij in nastajajo zamude pri energetskega prehodu.

Revizorji ugotavljajo, da je nekatere subvencije za energijo sicer mogoče uporabiti za prehod na gospodarstvo, ki je manj ogljično intenzivno, vendar subvencije za fosilna goriva ovirajo učinkovit energetskega prehod. Skupno

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila pregleda, ki ga je opravilo Evropsko računsko sodišče. Cel pregled je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

znašajo subvencije držav članic za fosilna goriva več kot 55 milijard EUR na leto, 15 držav članic pa porabi več za subvencije za fosilna goriva kot za tiste za energijo iz obnovljivih virov. Postopna odprava subvencij za fosilna goriva do leta 2025, kateri so se zavezale EU in njene države članice, bo v socialnem in gospodarskem smislu izzivov poln prehod. Zlasti lahko dojemanje nepravilne obravnave nekaterih skupin ali sektorjev povzroči odpor do prehoda na bolj zeleno gospodarstvo. Obdavčitev energije lahko pomembno vpliva tudi na gospodinjstva in povzroči zavračanje davkov na energijo. Zneski, ki jih gospodinjstva porabijo za energijo (vključno z ogrevanjem in prevozom), so zelo različni: v nekaterih primerih, na primer v najrevnejših gospodinjstvih na Češkem in Slovaškem, lahko znašajo več kot 20 % dohodka gospodinjstva. Za ublažitev tveganja zavrnitve davčnih reform so revizorji opozorili na priporočila, ki jih je že dalo več mednarodnih organizacij, npr. za znižanje drugih davkov in uporabo ukrepov za prerazporeditev ob hkratnem zagotavljanju večje preglednosti v zvezi z razlogi za reforme in boljšega obveščanja o njih.

Julija 2021 je Komisija v okviru zakonodajnega svežnja „Pripravljeni na 55“ – sklopa predlogov, katerih namen je usmeriti EU na pot zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za 55 % do leta 2030 – objavila predlog za spremembo direktive o obdavčitvi energije. Države članice v skladu s predlogom še vedno lahko zmanjšajo davčne stopnje za energijo za nekatere sektorje zaradi okoljskih razlogov, energijske učinkovitosti in energetske revščine. V sveženj je vključen tudi predlog za razširitev sistema trgovanja z emisijami na pomorski promet, uveden pa je tudi ločen sistem trgovanja z emisijami za cestni promet in stavbe. Sedanji sistem nekaterim udeležencem na trgu zaradi brezplačnih pravic do emisij omogoča, da ne plačajo za del svojih emisij CO₂. Ob postopni odpravi brezplačnih pravic, povezanih s tveganjem selitve virov CO₂ (npr. povečanje emisij toplogrednih plinov kot posledica selitve proizvodnje v države z manj strogimi omejitvami glede emisij), poteka predlagana postopna uvedba mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah. Namen tega novega mehanizma je določiti ceno emisij ogljika, ki izhajajo iz uvoza nekaterih proizvodov. Revizorji so ugotovili tudi, da bi morali oblikovalci politik v razpravi o teh predlogih upoštevati tako podnebne cilje kot socialni učinek.

Splošne informacije

Ta dokument ni revizijsko poročilo, temveč pregled, ki temelji na prejšnjem delu Sodišča na področju energije, podnebnih sprememb in obdavčitve ter javno dostopnih informacijah in gradivu, ki so bili zbrani posebej v ta namen.

V pregled je zajeto obdobje od leta 2008 do julija 2021. Revizorji so upoštevali dodatne podatke, ki so bili dani na voljo po juliju 2021, in sicer za ceno pravic EU do emisij (do 30. novembra 2021) in za subvencije za energijo (podatki iz oktobra 2021).

Pregled Sodišča z naslovom Obdavčitev energije, oblikovanje cen ogljika in subvencije za energijo je na voljo na [spletišču Sodišča](#).

Kontakt za medije

Tiskovni urad Evropskega računskega sodišča: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – T: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – T: (+352) 691 551 502